

?? kérdezz !!! felelek !!!

Hogyan keletkezett és miért bűdös a torjai barlang? — kérdezi Mauthner Ferencné bajai olvasónk.

Dr. Giday Kálmán válaszol:

A Hargita vulkánikus tömege foglalja magába a Kárpát-medence legtávolabbi működött vulkánjait. A Hargita kürtőiből gomolygó gőzt és füstöt még az ősember is látta. Csúcsainak sorozata a Kis-küküllő forrásvidékénél kezdődik, de a legérdekesebbek a legdélibb kúpok. A Nagyköbük kalderájában lép, a Csomád kráterében 918 méter magasságban szép tó, a Szent Anna tó van. Ennek déli végénél van a Bűdöshegy, s rajta 1053 méter magasságban a nevezetes barlang.

A vulkáni területeken a vulkánok elhalása után többféle utótevékenység észlelhető. A mélyből feltörő széndioxid a felszíni vizekben feloldódik, s borvízként fakad a felszínre (a Mátrában csevicének hívják). A *széndioxidnak* a felszínre kerülését *moftetta* tevékenységnek, az ennél ritkább *kéngőzös* kitörést *szolfatara* tevékenységnek nevezzük. A név a Nápoly melletti Szolfatara hegytől származik, ahol a kutatók először vizsgálták ezt a jelenséget. A *Bűdösbarlangban* ilyen szolfatara tevékenység van, igaz itt is a gáz 95,5%-a szén-dioxid, de ehhez *kén-hidrogén* is társul, ennek szaga adja a barlang jellegzetes illatát. A barlangba belépő először a lábán észleli a kellemes bizsergést — a kén-hidrogén hatását. Ahogy a kén-gőz behatol a pórusokba, bőrünkben milliónyi tűszúrást érzünk. Amikor a nap besüt, a barlang mélyén kavargó gáz jól látható. A gáz nehezebb a levegőnél, s azért marad meg a barlangban, mert annak az alja befelé lejt. A barlang belsejében 2 méternél magasabb a gázréteg, amely sok halálos balesetet okozott már. A század elején intő jelként számos sírhalom volt a felvezető út mellett. Az egész barlang 14 méter hosszú, magassága 2—6 méter között váltakozik. A népi gyógyászat nemcsak a kén-gőz gyógyító hatását használta fel a fertőző szembajok gyógyítására, hanem a falról lefolyó kénvizet is.

ÉLET ÉS TUDOMÁNY A TUDOMÁNYOS ISMERETTERJESZTŐ TÁRSULAT HETILAPJA

Főszerkesztő: Fenyő Béla

Főszerkesztő-helyettes: Csató István

A szerkesztő bizottság elnöke: Csűrös Zoltán

Szerkesztőség: Budapest VII., Lenin körút 5.

Postacím: Élet és Tudomány, 1428 Budapest, Postafiók 47

Telefon: 223-899

Kiadja: A Hírlapkiadó Vállalat

Felöl kiadó: Csollány Ferenc

Budapest VIII., Blaha Lujza tér 3.

Postacím: 1959 Budapest

Telefon: 343-100, 142-220

Terjeszti a Magyar Posta

Athenaeum Nyomda, Budapest
Rotációs mőlynyomás

74.1256

Felöl vezet: Soproni Béla vezérigazgató

Index : 25 245

A szerkesztő bizottság tagjai:

Ács Tamás, Ákos Károly, Blahó István, Bontó László, Bruza László, Castiglione László, Farkas Henrik, Fényes Imre, Futó József, ifj. Greguss Pál, Haraszty Árpád, Haraszti István, Harsányi István, Havasné Bede Piroksa, Horváth Sándor, Jantsky Béla, Jánosy Andor, Kulin György, Lengyel István, Makkai László, Matolcsi János, Nagy László, Németh Lajos, Öveges József, Simai Mihály, Száva Péter, Székely Sándor, Szlameniczky István, Tarján Rezső, Tasnádi Kubacska András, Varjú Gyula, Vécsey Zoltán, Zách Alfréd

Rovatszerkesztők: Akácz László, Kerner István, Ludas M. László, Németh Ferenc, Pécsi Tibor

Képszerkesztő: Ujvári Imréné

Fotó: Bojtár Ottó

Kéziratokat és képeket nem őrzünk meg

Az Élet és Tudomány előfizethető bármely postahivatalban, a kézbesítőknél, a Posta hírlapüzleteiben és a Posta Központi Hírlap Irodában (Budapest V., József nádor tér 1. Postacím: 1900 Budapest)

Előfizetési díj negyedévre 24,— Ft. Külföldön terjeszti a „Kultúra” Könyv- és Hírlap Kőkereskedelmi Vállalat (1389 Budapest, Postafiók 149)